

Ο ΤΡΙΤΟΣ ΣΚΟΠΕΛΟΣ

Ο κ. Γρ. Ξερόπουλος σ' ένα από τα σοφά και χαριτωμένα βδομαδιατικά γραμματάκια του πού ως Παίδων γράφει στη «Διάπλαση τῶν Φαίδων» συμβουλεύει ταπονήρευτα παιδιά, σάν πονετικὸς τάχα πατέρας, νάποφεύγουν τοὺς δυὸ γλωσσικοὺς σκοπέλους (τὴ γλώσσα δηλ. τοῦ Μιστριώτη καὶ τὴ γλώσσα «τοῦ ὄχλου, τῆς ἀγορᾶς καὶ τοῦ χωρίου») καὶ ν' ἀρμενίζουμεν στὴ γαλήνια γλωσσικὴ θάλασσα πού ἀρμενίζει τώρα τελευταία μὲ τόση ἐπιτυχία καὶ ἡ ἀφεντιά του.

Ο κ. Ξερόπουλος — κι ἄς μὴν τοῦ κατοφανεῖ—εἶναι δικολάβος, δεινὸς δικολάβος, τόσο δεινός, πού λίγο ἀκόμα καὶ θὰ μὲ τραβοῦσε καὶ μένα μὲ τὸ μέρος του, ἂν δὲν τὸν ἤξερα. Φαντασθῆτε τώρα τὰ φτωχὰ τὰ παιδιά τί ξεγέλασμα ἔχουνε νὰ πάθουν! Τοὺς τὸ συμβουλεύει ὁ κ. Ξερόπουλος («Αὐτὴ εἶναι ἡ συμβουλή μου». «Κ' ἐγὼ αὐτὸ κάμνω») καὶ τοὺς τὸ συμβουλεύει μέσο τῆς «Διάπλασης», τῆς ἀγαπημένης «Διαπλάσεως» μας, μὲ τὰ μικρὰ τῆς μυστικὰ καὶ τὰ ξεσπαθώματά της καὶ τὰ δημοψηφίσματά της καὶ τὰ ἄλλα χυδαῖα πενταρολογήματά της!... Λοιπὸν εἶσι πρέπει καὶ νὰ γίνε. Ο κ. Χατζιδάκης «σοφὸς γλωσσολόγος». Ο Ψυχάρης, ὁ Παλαμᾶς καὶ οἱ ἄλλοι πού δουλεύουν πλάι τους, ὑπερβολικοί, σχολαστικοί, ἀκαλαίσθητοι καὶ καμιά φορά γελοῖοι καὶ ἀνόητοι. Καὶ φρόνιμοι καὶ σοβαροὶ καὶ μὲ γούστο, μονάχα ὁ κ. Ξερόπουλος καὶ ὁ κ. Ἄλ. Δελμούζος, πού τώρα τελευταία (ἄφεριμ! ἄφεριμ!) βάλθηκε κι αὐτὸς νάναπτύξει ἐπὶ τὸ «παιδαγωγικώτερον» στήν «Ἀκρόπολη» σὲ σειρά ἄρθρα τίς γλωσσικὲς ἰδέες τοῦ κ. Ξερόπουλου.

Κόπος χαμένος νὰ συζητᾶει κανεὶς σοβαρὰ μὲ τὸν κ. Ξερόπουλο, διὰ μάλιστα ξέρετε γιατί σήμερα γράφει εἶσι καὶ γιατί πρόπερσι ἔγραφε ἀλλιώτικα στὸ «Νουμᾶ», εὐχαριστώντας μάλιστα, σὲ κάπιο ἄρθρο του, καὶ τὸν Ταγκόπουλο πού τοῦ διόρθωνε τὰ γλωσσικά του λάδια. Κεῖνο μονάχα πού πρέπει νὰ μολογήσω εἶναι πὼς μᾶς πολεμᾶει παληκαρία ὁ κ. Ξερόπουλος καὶ δὲ μοιάζει, ἀλοίμονο, μὲ μερικὸν δικὸν μας πού ἀπαντώντας στὰ χυδαιολογήματά του (γιατὶ χυδαιολογήματα καθαρὰ εἶταν ἡ τάχα κριτικὴ του στὰ «Παναθηναία» γιὰ τὰ «Ρόδα καὶ Μῆλα» τοῦ Ψυχάρη) φοροῦνε

στο:χάειο τελέστηκε περίπου καθὼς τὸ στεριανό, πού κι αὐτό, καθὼς εἶδαμε, πρῶτα πρῶτα ἔβγαλε μιστωτοὺς πολεμιστὰδες, καὶ κατόπι κάπως ὄργανισμένα κινήματα, ὅσο κι ἂν εἶταν ἀκόμα ἀσύστατα κι ἄσκοπα. Μᾶλλον λόγους προγυμναζότανε τὸ ἔθνος στεριᾶς καὶ πελάγου τὸ ἴδιο. Οἱ θαλασσινοὶ ὡς τόσο εἶχανε τὸ δέκατο ὄγδοο αἰῶνα κι ἄλλο πλεονέκτημα πού δὲν τὸ χαιρόντανε τὰ βουνήσια τὰ δέρφια τους, — τὴ ρούσικη δηλαδὴ προστασία. Πλεονέκτημα πού τοὺς τὸ παραχώρησε ἡ Ρουσία γιὰ τοὺς ἐμπορικοὺς λόγους πού ζηγῆταμε παραπάνω. Μέσα σὲ καθὲ Συθῆκη μὲ τὴν Τουρκία ἔβαζε ὁ Μοσκόβιτης κι ἓνα ἄρθρο γιὰ τοὺς ἐμπόρους «τοὺς ἐξαρκάμενους ἀπὸ τὴ Ρουσία», μὰ πού ἀλήθεια τὸ Ρούσικο τὸ ἐμπόριο ἐξερτιότανε ἀπὸ δαύτους. Τοῦ κάκου τοὺς καλόπιανε ἡ Τουρκία καὶ τοὺς ἔταζε τὴν ἴδια καὶ μεγαλύτερη προστασία. Αὐτοὶ ἀνεβάζανε πάντα στὰ πλοία τους τὴ ρούσικη τὴ σημαία. Ὅχι βέβαια ἀπὸ φιλορουμεισμό, παρὰ ἐπειδὴ τοὺς σύφερνε κι αὐτονοῦς. Σωστὴ πολιτικὴ μὲ σωστὰ ἀποτελέσματα. Κι ὅμως δὲν πολιτεύτηκε μὲ τέτοια φρονιμάδα ὅλο τὸ ἔθνος.

πουντραρισμένη περούκα καὶ πᾶνουνε, σὰ μισοχρονιάτικοι ἱππότες, νὰ χορέψουνε μενουέτο μὲ ἀρκοῦδες.

Ο κ. Ξερόπουλος μᾶς χτυπάει γερά καὶ μᾶς ἀξίζουν οἱ κλωτσιές πού μᾶς δίνει. Γιατὶ ἐμεῖς μὲ τὴ νερόβραστη καὶ σαχλὴ καὶ ραγιαδικὴ πολιτικὴ μας ξαναγκάσαμε ἕναν τόσο ἄκακο κ' εὐγενικό κ' ἐπιφυλακτικό ἀθροπᾶκο νὰ κλωτσιᾶει σὰ μουλάρι. Ἐμεῖς. Καὶ νά, ὁ τρίτος σκοπέλος πού χτυπάει πᾶνον του καὶ καρβοτσακίζεται τὸ ζήτημά μας. Ὁ τρίτος σκοπέλος εἶμαστε μεῖς οἱ ἴδιοι, πού ἂν πολιτευόμαστε πὺδ παληκαρία, πὺδ συστηματικά, πὺδ ὄξω καὶ πὺδ πέρα ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας, ὁ κ. Ξερόπουλος θάχε λουφάξει ἀπὸ καιρὸ καὶ τὰ παιδιά τῆς «Διάπλασης» σήμερα δὲ θάκούγανε τίς γλωσσικὲς θεωρίες του μὰ θὰ διασκεδάζανε μὲ τοὺς χωρατάδες του καὶ τὰ δηγήματά του.

Νά, κ' ἕνας εὐκόλος τρόπος νὰ τὸν ξεφύγουμε (ἂ βροῖσκουμε πὼς πρέπει νὰ τὸν ξεφύγουμε) τὸν τρίτο σκοπέλο. Πολλοὶ ἀναγνώστες τῆς «Διάπλασης» εἶναι δημοτικιστὰδες: τὸ ξέρομε πολὺ καλά αὐτό: τὸ μολογᾶει κι ὁ ἴδιος ὁ κ. Ξερόπουλος («Ἀνποῦμαι παρὰ πολὺ νὰ βλέπω παιδιά τῆς Διαπλάσεως φανατισμένα διὰ τὸ ἓνα μέρος ἢ διὰ τὸ ἄλλο. Προχθὲς ἔπεσε στὰ χέρια μου μιὰ ἐπιστολὴ φίλου μας ἐντελὸς μαλλιαρή»). Λοιπὸν τὰ παιδιά αὐτὰ νὰ γυρίσουν πίσω τὴ «Διάπλαση», καὶ νὰ δηλώσουν μ' ἓνα εὐγενικό γραμματάκι τους στὸν κ. Παπαδόπουλο γιὰ ποιὸ λόγο δὲ θέλουν πιά νὰ τὴν παίρουν. Τὸ ξέρομε, σὲ μερικὸν κούφιο δόντι κατάντησε ἡ «Διαπλάση», μὰ τὰ κούφια δόντια πρέπει νὰ τὰ βγάξει κανεὶς κι ἄς πονέσει. Δίγη παληκαρία χρειάζεται. Τὸ ἴδιο νὰ γίνε καὶ μὲ τὰ «Παναθηναία». Γράφουν τίποτα ἀδιάντροπα (σάν τὴν τελευταία χυδαιολογικὴ τοῦ κ. Ξερόπουλου) κατὰ τῆς Δημοτικῆς; «Κύριε Μιχαηλίδη, μὴ μᾶς ξαναστεῖλετε τὸ φύλλο, κι ἄς ἔχουμε πλερώσει καὶ τὴ συντρομὴ» σὰς τὴ χαρίζουμε».

Καὶ θὰ δῆτε ἀμέσως τὸ ἀποτέλεσμα. Ο κ. Παπαδόπουλος τῆς «Διάπλασης» εἶναι πολὺ καλὸς ἔμπορος. Γιὰ νὰ κερδίσει ἕναν καινούριο συντρομητή, μεταχειρίζεται τόσα πρόστυχα μέσα πού καὶ μονάβης θὰ ντροπύουνε νὰ τὰ μεταχειριστοῦ. Ἐμπορος καλὸς εἶναι κι ὁ κ. Μιχαηλίδης. Ο κ. Ζητουνιάτης του τρέχει καὶ γυρίζει νύχτα μέρα, ὅπου ὑπάρχουνε Ρωμιοί,

ἔχχανε λοιπὸν ὅλη τὴν ἐμπορικὴ συγκοινωνία στὰ χέρια τους οἱ δικοὶ μας. Τί παράξενο ἔσωρετήσανε τόσα πλοῦτη στὴς στέρες τῆς Ἰθάκας! Βοηθήσανε κ' οἱ πολέμοι τοῦ Ναπολέοντα μὲ τοὺς ἀποκλεισμούς του, κ' εἶσι τὰ ρωμαίικα τὰ καρβῖα ὄργωναν ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τίς θάλασσες. Κάποτες χτυποῦσανε καὶ τὰ πειρατικά πού ἔβραζαν τότες στὴ βορεινὴ Ἀφρική. Κέρδος κι αὐτό, ἐπειδὴ τοὺς γύμναζε. Τέλος, ἔχχαναν οἱ ἴδιοι τους πειρατικά δοκιμάσματα, καθὼς μὲ λύπη μας εἶδαμε, ζητώντας νὰ βλάψουνε τὴν Τούρκικη ναυτιλία.

Μᾶς φέρνει ἰδῶ κάμποσους ἀριθμούς ὁ ἱστορικός, ἀβέβαιους ὅμως κι ἀναπόδεικτους, τῆς ναυτικῆς μας στατιστικῆς τῶν καιρῶν ἐκείνων. Δουλεῖα του αὐτῆ, καὶ δὲν ἀνακατευόμαστε. Ἐκεῖ πού θὰ νκατευοῦμε μὲ τὸ δίκιο μας εἶναι ὅταν καμαρώνει τὴ φιλοτιμία πούδειξαν οἱ θαλασσινοὶ μας βρῆζοντας τὰ πλοῖα τους μὲ ὀνόματα τῆς κλασσικῆς ἱστορίας. Ὀρκίη κι αὐτὸ βέβαια, κ' εὐγενικό. Ἀκούστε ὅμως μὲ τί τρόπο τοὺς παινεῖ τοὺς φιλότιμους νησιώτες. Συναρμολογοῦσανε, λέει, τὸν παλιὸ τὸν Ἑλληνισμό μὲ τὸν καινούριο, ὄχι ὅμως τὸν Ἑλλη-

«ἔχων δύο πῆρας» — τὴ μιὰ γιομάτη μὲ Δημοτικὴ καὶ τὴν ἄλλη γιομάτη μὲ Καθαρεύουσα. Θέλεις μῆλον ἔπαρε, θέλεις κωδῶνιν. Κ' εἶσι φαρρεύονται καινούριοι συντρομητὰδες.

Συλλογισθῆτε λοιπὸν: Ἄν αὐτοὶ οἱ κύριοι πού τόσο ἀγωνίζονται καὶ ἰδρώνουνε νὰ κερδίσουν ἕναν καινούριο συντρομητή, ἂν αὐτοὶ οἱ κύριοι χάσουν ξαφνικὰ πέντε δέκα μαζί ἀπὸ τοὺς παλιούς τους, δὲ θὰ βάλουν ἀμέσως χαλινάρι στὴ γλώσσα τοῦ κ. Ξερόπουλου;

Μιλᾶμε σοβαρὰ, πολὺ σοβαρὰ κ' ἔχετε ὑποχρέωση νὰν τάκούσετε τὰ λόγια μας, ἂ νιώθετε τί θὰ πεῖ ἀγῶνας κι ἂ θέλετε νὰ δουλέψετε σοβαρὰ. Ἀλλιώτικα ἀφίστη τὴν Ἰδέα σὲ κείνους πού ξέρονε νὰν τὴ διαφερέτουνε μὲ παληκαρία καὶ μὲ θυσιές. Γιατὶ ὁ ἀγῶνας μας, τέτια χρειάζεται. Ἀνηφορικὸς ὁ δρόμος τοῦ Ἀγῶνα μας καὶ γιομάτος ἀγκάδια. Ὁ ἄλλος ὁ δρόμος, πού μᾶς δείχνουν οἱ κ.κ. Ξερόπουλος καὶ Δελμούζος, εἶναι στρωμένος μὲ δημοσιογραφικὲς ρεκλάμες, μ' εὐκόλα χειροκροτήματα, μὲ μεγάλο ξόδεμα τῶ βιβλίου σας, καμιά φορά καὶ μ' ἔδρες Πανεπιστημιακῆς. Ἄν τὰ δρέγεστε τὰ τέτια, δρῖστε! Ο κ. Ξερόπουλος κι ὁ κ. Δελμούζος εἶναι ἔτοιμοι νὰ σᾶς δώσουν τὸ χέρι καὶ ἡ «Ἀκρόπολη» προθυμώτατη νὰ σᾶς ἀνακηρύξει μεγάλους ἄντρες καὶ φιλολογικοὺς παιδαγωγούς, ἀναπνεύσαντας εἰς τὴν Γερμανίαν τὰς νεωτέρως (!!!) ἰδέας».

M—M—A.

ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΒΙΒΛΙΟ

Σὲ λίγες μέρες ὁ γνωστός καὶ ἀξίος συνεργάτης τοῦ «Νουμᾶ» φίλος μας κ. Ἡλ. Σταῦρος μᾶς παρουσιάζει σπουδαία φιλολογικὴ καὶ παιδαγωγικὴ ἐργασία. Τὸ χρυσὸ καὶ ἀξέτιμητο βιβλίο τοῦ Πλούταρχου ἀπερὶ παιδῶν ἀγωγῆς θὰ τάπολεψουμε σὲ μιὰ ὁμορφὴ καὶ πιστὴ μετάφραση. Ἡ ἐργασία τοῦ κ. Σταῦρου θὰ πιάσει μεγάλο τόπο στὴ φιλολογικὴ μας ζωὴ. Ἐνας πρόλογος καὶ ἓνα ἀφιέρωμα στὰ παιδιά τῶ δημοτικῶ σχολειῶν εἶναι ἀρχὴ τῆς μεγάλης ἀξίας τοῦ βιβλίου τούτου, πού ἐλπίζουμε πὼς καθὲ φαμελιά θὰ φροντίσει νὰ τάγοράσει καὶ εἶσι ὁ μεγάλος παιδαγωγὸς τῶν ἀρχαίων χρόνων μας θὰ μπεῖ μὲ νικὴ ζωὴ, μὲ νέους πόθους: τὲ καθὲ σχολεῖο, σὲ καθὲ πλουσιόσπιτο καὶ σὲ καθὲ καλύβα.

νισμό τοῦ καιροῦ τους, παρὰ τὸν κατόπι, ἐκείνονε δηλαδὴ πού μᾶς ἤθε σάν πεθάνανε! Θέλοντες νὰ πῆ τῆς σημερινῆς Ἑλλάδας τὸν Ἑλληνισμό. Τὸ πὼς ὁ Ἑλληνισμὸς τοῦ καιροῦ τους εἶτανε πὺδ μεγαλύτερος καὶ πὺδ λαμπρὸς ἀπὸ τὸ σημερινό, δὲ μοιάζει νὰ τὸ παραδέχεται ἰδῶ πέρα, ἐπειδὴ τοῦ χαλνέει τίς δασκαλικὲς θεωρίες του, πού γιὰ χάρη τους κταντάει νὰ πρκοσταίνη τοὺς ἡρώους μας εἶδος μισοῦς Ἑλληνας, ἂν ὄχι καὶ βάρβαρους, πρὶ νὰ στεγνώτη καλὰ καλὰ τὸ μελάνι πού μᾶς ζουγράφει τὰ εὐγενικά τους φρονήματα.

Σὲ τέτοιες ἀντιλογίας κι ἀλογίας ξεπέφτει ζητώντας καὶ καλὰ νὰ μᾶς πείρη πὼς σήμερα κι ὄχι σ' ἐκείνους τοὺς χρόνους βροῖσκουμε τὸν ἀληθινὸ τὸν Ἑλληνισμό. Ὁ ἴδιος ὁ ἱστορικός πού μόλις μερικὲς σελίδες πίσω μᾶς ἔλεγε, γράφοντας γιὰ τὸ Σουλιώτικο δράμα τοῦ Ζέλογου, «Θυσία καταπληκτικὴ, ἢν οὐδέποτε θέλουτιν ἐννοῆσαι αἱ παροῦσαι ἐκνευρισμένα γενεαί! !»

Μὰ τέτοια θλιβερὰ καὶ συνάμα γελοῖα μπορούσαμε νὰ βροῦμε τόσχα πολλά, πού καλλίτερα νὰ μείνουμε κοντὰ στοὺς θαλασσινοὺς μας.

(ἀκολουθεῖ)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ